

irine SubiTize

*samoqal aqo integraciisa da erovnebaTSorisi
urTierTobebis centri*

**asakobrivi Taviseburebebi
meore enis swavl ebis as**

abstraqti

statiis mizania, mkiTxvel is yuradReba ki dev erTxel miapyros asakobrivi Taviseburebebis mniSvnel obas meore enis swavl a/swavl ebis konteqstSi, romel ic mniSvnel ovani da sagul isxmo faqtoria rogorc mSobl iuri/pirvel i enis swavl is dros, aseve meore enis daufl ebis procesSi. statiaSi ganxil ul i iqneba saerTaSoriso kvl evebis safuZvel ze warmodgenil i mosazrebebi da anal izi asakobrivi Taviseburebebisa da, kerZod ki, „kritikul i periodis hipoTezasTan“ (Critical Period Hypothesis) dakavSirebiT. aseve, warmovadgenT im mniSvnel ovan garemoebes, roml ebic ganuyofel ia enis swavl is procesisgan asakobrivi TaviseburebebTan erTad. mTavari SekiTxva, romel ic aRniSnul i sakiTxis orgvl iv arsebobs, aris is, Tu ramdenad mniSvnel ovania asakobrivi diferenciacia meore enis Seswavl is procesSi, ra ganapiroebes erTi da imave asakobrivi jgufis warmomadgenl ebSi gansxvavebul Sedegebs?

arsebobs farTod gavrcel ebul i mosazreba, rom meore enis warmatebiT daufl eba dakavSirebul ia Semswavl el is asakze, rac gul isxmobs meore enis aTvisebisTvis optimal uri periodis (asakis) SerCevas. es asaki warmoadgens dabadebidan mowiful obamde periods. statiaSi SevecdebiT warmovadginot rogorc dadebiTi, ise uaryofiTi argumentebi adreul asakSi enis swavl asTan dakavSirebiT.

Sesavali

meore enis swavl a/swavl ebis procesi da masTan dakavSirebul i garemoebebis kvl eva da anal izi kargaxania, rogorc l invistTa, aseve farTo sazogadoebis interesis sferos warmoadens. aqtual oba aRniSnul sakiTxis arcerT epoqaSi dau-

kargavs, Tumca gansakuTrebul datvirTvas izens dRevandel epoqaSi, mTel msofil ioSi meore enis swavl ebis mimarT gazrdil i moTxovnis kval dakval rogorc umravl esobebis, aseve EeTnikuri umciresobebisTvis.

ვფიგრობთ, საინტერესო იყნება, მკითხველს იურადრება კიდევერთელ სევაჯეროთ მეორეენის სვავლ ების პროცესზე, კერძოდ კი, ასაკობრივ თავისებურებებზე მეორეენის ათვისების პროცესი. სევეცდებიტ ვარმოდგინოთ ის გამოცდილება, რომელიც ამ მართლებით დაგროვდა სხვადასხვა კვანასი კატარებულს კვლევების სედეგად. დავერდნობიტ უცხო კვეყნის გამოცდილებას, რადგან ამ მართლებით საკარტველ ოსივერ კიდევერ არსებობს ბოლო პერიოდსი კატარებულს ფარტომასტაბიანი კვლევა, რომელიც სასუალ ებას მოგვცემდა, გარკვეული დასკვნები გავგებებინა და პარალელი ები გავველო უცხოურ გამოცდილებასთან.

უნდა არინისნოს, რომ თანამედროვეობამ მოიტანა ბილინგვიზმის/მულტილინგვიზმის აუცილებლობა. ორიანი მეტიენის ცოდნა გაცდა ვინაპირობა სრულფასოვანი განათლების მიწებისთვის, კომუნიკაციისთვის, სოციალიზაციისთვის და ყველაზე მთავარი: დრეს უკვე ორენობა მოიკვრება ვრთ-ვრთ მტკიცე გარანტი კარიერული ვინსულისთვის. სვოდ არნისნულმა ფაქტმა ვანაპირობა მთელს ოსივერ მეორეენის სვავლს მართვად გავრდილი ინტერესი და, პარალელურად, გაცნდა უამრავი სადავო საკითხი მეორეენის სვავლ ების მართლებით; მაგალითად ისეთი საკითხები, როგორცაა: რა ასაკსი უნდა დაივყოს ვავსმა მეორეენის სვავლ ა? აფერხებს თუ არა მსობლიურიენის სვავლას ადრულ ასაკსი მეორეენის სვავლ ება? სვავლები რა მეთდებია ვართლებული,

რატა მოხდეს ვავსვის კოგნიტური ვანვითარება? და სხვა მრავალი კითხვა, რომლებიცვერ ისევ პასუხგაუცემელია. მიუხედავად მთელს ოსივერ კვლევებისა და დაკვირვებების სედეგად დაგროვილი გამოცდილებისა, ვრთიანი, ყოველი სმომცველი მიდგომა არ არსებობს ლინგვიტიკის მკვლევართა სორის.

როგორც არავრთი ენათმეცნიერი ამტკიცებს, მეორეენის სვავლას ადრულ ასაკსი აყვს უამრავი უპირატეობა, თუმცა ამ ჰიპოთეზის ოპონენტთა ვანმარტებიტ, ასევე საგულსხმოა ის საფრთხეებიც, რომელთა უგულვებელი ყოფა დიდ პრობლემას ვარმოდგენს ვავსვის კოგნიტური ვანვითარებისთვის. სვოდ არსებულ უპირატეობებსა და საფრთხეებზე საუბარს დაემთობა სტატიის ვირითადი ნაწილი, რომელიც დაემყარება უცხო კვეყნის არსებულ კვლევებსა და გამოცდილებას.

ადრულ ასაკსი მეორეენის სვავლ ების დადებიტი მასასიატებლები

ენის მკვლევართა ვანმარტებიტ, მეორეენის სვავლ ებისას ნებისმერი ასაკის ვავსვისთვის მნიშვნელოვანია კარგად გამოცდილი და აპრობირებული სასვავლო მასალა, სვავლ ების მეთდები, მასვავლებელთა მარალ კვალიფიკაციურობა, რაც ვინაპირობას სასურველ სასვავლო სედეგებისთვის. ვანსაკუთრებულ მნიშვნელობას კი ვემოარნისნული ვარემოებანი ივენს ადრულ ასაკსი, მეორეენის სვავლ ებისას, მასინ, როცა ვავსვი ორენას პარალელურად ეუფლება (იგულსხმება მსობლიური და მეორეენა).

individis asakobrivi ganvitarebis mra val mxrivobidan gamomdinare, romelic didwilad gansazRvravs mTel rig social ur, saganmanaTl ebl o da sxva nebismier sferoSi mis warmatebas, asakobrivi Taviseburebani swavl a-swavl ebis procesSi warmoadgens swored erT-erT umniSvnel ovanes sakvl ev fenomens meore enis swavl ebis TematikiT daintere-sebul mkvl evarTa Soris (abel o-kontesi, 2008).

arsebobs sazogadoebaSi farTod gavrcel ebul i mosazreba, romlis mixedvit axal gazrda enis Semswavl el ebSi (igul isxmeba dabadebidan mowiful obis asakamde periodi), gacil ebit swrafad da efeqturad mmdinareobs enis atvisebis procesi da aqvT ukeTesi Sedegebi (skovel i, 2000 ix: abel o-kontesi, 2008). dakvirvebebma cxadyo, rom meore enis swavl is procesisa da asakobrivi Taviseburebis urTierTkavSiri gacil ebit kompl eqsuri movl enaa, romelic ukavSirdeba asakobrivi periodis diferenciacias, kerZod ki asakobrividayofas adreul da an Sedarebit gvian asakSi enis Semswavl el Ta (early and late-starting L2 learners) kl asifikacias (j onstouni, 2002).

imisaTvis, rom individi gaxdes bil ingval i/mul til ingval i da SeZl os, oran met enaSi miaRwios maRal kompetencias, arsebobs siZnel eebi da garemoebebi, romlebic gansazRvravs SesaZl o warmatebas. rogorc dasawyisSi aRvni SneT, enis swavl is procesi warmoadgens mra-

val mxiv process, sxvadasxva mniSvnel ovani garemoebis erTobl iobas, romel Ta gaTval iswinebis gareSec SeuZl ebel ia meore enis srul faso-vani daufleba da individis bil ingval ad Camoyal ibeba. am garemoebaTa arasrul CamonaTval s ganekutvneba: interpersonal uri urTierTobebi, `kul turul i gamgebianoba- (cultural understanding), pirovnul i Tavdaj erebul oba, ekonomikuri da social uri aspektebi, diskriminaciis maxasia-Teblebi, gansakutrebit, roca saubari gvaqvs eTnikuri umciresobebis warmomadgenl ebze da a.S. (kordova, I ej andro, 2010).

sakuTari gamocdil ebidan da sxvaTa kvl evebis gaTval iswinebit, mecnierTa nawil i amtkicebs, rom meore enis swavl as adreul asakSi aqvs gacil ebit meti dadebiti mxare, vidre uaryofiti, iseTi, rogoricaa: Semecnebiti ganvitareba, karietul i winsvl is meti perspeqtiva, sxva kul turis mimarT mimRebl oba da sxva. (kordova, I ej andro, 2010) fsiqol ogTa nawil i ganmartavs, rom meore enis swavl ebisTvis saukeTeso periodia nul idan 7 wl amde, radgan am dros bavSvis goneba yvel aze metad aris mobil izebul i, rac SeiZl eba meti informacia SeiTvisos da dail eqos mis cnobierebaSi (kordova, I ej andro, 2010).

„enebis samyarosi Sebij eba“ adreul asakSi gacil ebit iol , saintereso da saxal iso procesad aRiqmeba bavSvisTvis, romelic mizanmimarTul i swavl is gareSe axerxebes

ორიენის პარალელურად დაუღებებს, მაშინ, როცა მოზარდი, მიუხედავად იმისა, რომ მას შეუძლია გარკვეული გრამატიკული ტრინირების სტრუქტურების გააზრება, გაცილებით მეტ წინაგრძობას აწყობს (კორდოვა, ალენდრო, 2010). ადრეულ ასაკში ნასწავლი ორიენის გამოყენება აკადემიური ტრინირების მიზნებისთვის გაცილებით მარტივია, რადგან ორიენების სედეგად განვითარებული კოგნიტიური უპირატესობა იქნება შესაძლებლობა, კომუნიკაცია მეორე ენაზე იყოს მექანიკური, ყოველგვარი ხანგრძლივი პაუზისა და ყოყმანის გარეშე, რაც მოსაუბრის ნაუბარს გაცილებით ადვილად ატარებს და, ვიდრე გვიან ასაკში ნასწავლი ორიენის გამოყენების დროს, როცა შესაძლებელია დაბრუნება და დაბრუნების შემთხვევაში სიტყვის ან წინადადების რამდენიმე განმეორება გრამატიკული ტრინირების სედეგად.

განსხვავებით მოზარდების პერიოდში ნასწავლი ორიენის, ადრეულ ასაკში ორიენის სწავლის ელემენტების შესანიშნავი არტმეხის ტარის, ფოკუსირება მოახდინოს კონტაქტის სიტყვის მნიშვნელობის ცვლილებების, განსაკუთრებით - ორთხვევითი სიტყვის ან ფრაზის გამოყენების დროს (<http://ri.ues.edu.sv/590/1/10136247.pdf>).

საინტერესო იქნება არჩინების კიდევ ერთი საინტერესო დავიწვება, რომელიც ეხება მეორე ორიენის სწავლის პროცესში მსობლიური ორიენის განმტკიცების პერსპექტივას. მაგალითად, როცა მეორე ენაში ერთი აზრის გამოხატვით რამდენიმე ფრაზის ან სიტყვას სწავლობს

ბავშვი, შესაძლებელია სწავლის პარალელური გააღობის საკუთარ ენაში და ცდილობს მოიხილოს ახალი სიტყვების შესატყვისი. ეს პროცესი ხელს უწყობს გარკვეული სიხშირის არმოცნობის იურენაში, განსაკუთრებით - ადრეულ ასაკში, როცა მისი ფანტაზია და მეტის გაცემის სწავლის განსაზრვრელია. ზრდასრულობის ასაკში ორიენის სწავლა არის რუტინული პროცესი, ნაკლებად დავიწვრული საინტერესო მიგნებები და ახლის ზიების სწავლის. შესაძლებელია ასაკში მეორე ორიენის სწავლა არის აუცილებელი ობიდან გამოძინარე, რომელიც მოკლებულია სხვა სამყაროს ზიების სწავლის, რადგან ამ ასაკში უკვე ბავშვს სხვა, უფრო მნიშვნელოვანი საკითხები ესახება პრიორიტეტად, ვიდრე ეზიოს პასუხები სეკითხვებზე: რატომ? რისთვის? როგორ?

კვლევამ აჩვენა, რომ 10-12 წლის ასაკის შემდგომ ტრინირების ამოწმების ენობრივი ინფორმაციის განსხვავებულია, რადგან არჩინული ასაკში ტრინირების მიმართ და უფრო ინტენსიურად ამყარებს ნეოლოგიურ კავშირებს. ტინირების ან ზრდასრულობის ასაკში ორიენის სწავლის დროს ტრინირების მიმდინარეობს „ბრზოლა“ რაბა ახალი, შესატყვისების მასალისთვის ტრინირების გამოინახოს გარკვეული ტრინირების სიწვრე. ასე რომ, ადრეულ ასაკში ორიენის სწავლა უფრო ინტენსიურად ტრინირების მიმართ ყოველი ახალი ინფორმაციის შესატყვისებისთვის, რაც ზრდასრულობის პერიოდში გაცილებით სრამევადა სამოსაოა (იხ: კორდოვა, ალენდრო, 2010).

ადრული ბილინგვიზმი ბავშვის ავითარებს ტვიტრმენისა და ტვიტრალიზების უნარს. ის გრზნობს თავდაჯერებულობას, როცა შეუძლია იყოს „ხიდი/მაკავსირებელი“ ორ, სხვადასხვა კულტურის ურთიერთდაკავშირებით, ბავშვის სორის ტუნდაც თამაშის დროს (<http://ri.ues.edu.sv/590/1/10136247.pdf>).

მეორე ენის ცოდნა ბავშობას იწვევს სასუალ ებას, ეზიარო განსხვავებულ მუსიკას, ისტორიას, ლიტერატურას, რომელიც სხვადასხვა ინდივიდუალური ხედვას ასახავს. სედეგად - ბავშვს ადრული ასაკიდანვე უყალიბდება გემოვნება და კრიტიკული აზროვნება, რომელიც შემდგომში, ზრდასრულობის პერიოდში, ეხმარება სოციალური და კომუნიკაციური ურთიერთობებისთვის.

მეორე ენის ადრული სწავლისათვის დამაკავშირებელი სიტუაციები

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, სტატისტიკურად ნაწილი დაემთხობა იმ გარემოებების ანალიზს, რომლებიც განიხილება ლინგვისტიკაში მეორე ენის ადრული სწავლის ოპონენტთა მხრიდან. სხვადასხვა საფრთხე და რისკფაქტორი, რატომაც უნდა, არსებობს, რადგან საკმარისი ინდივიდები, რომელიც იზრდება და ვითარდება სხვადასხვა (ოჯახურ, ეკონომიკურ და სოციალურ) გარემოში. ასევე, ყველა ადამიანს აქვს ინდივიდუალური ნიშნები და შემთხვევების უნარი. აქედან გამომდინარე, რთულია მკიცება, რომ ყველა ბავშვს შეუძლია ერთნაირ ურთიერთობებში მონაწილეობა ადრული ასაკის ენის სწავლებას სედეგად.

მნიშვნელოვანია ოჯახის ფაქტორის გათვალისწინება, ეკონომიკური მდგომარეობა, მშობელთა განათლების დონე, გარემო, სადაც ბავშვის სოციალიზაცია ხდება და ინდივიდუალური ინტელექტის დონე, რომელიც ყველა ადამიანს განსხვავებულია და შეუძლია ებელია გარკვეული გამონაკლისის გარეშე მისი სწავლა.

ყველადან გამომდინარე, ლინგვისტიკა გარკვეული ნაწილი მივიდა დასკვნამდე, რომ ბავშვი, რომელიც პარალელურად ეუფლება ორ ენას, სასუალოდ 3-6 ტვიტრგვან იწყებს მეთვლებას სხვა ტანატოლებიგან განსხვავებით, ასევე არსებობს საფრთხე, რომ ენები შესაძლოა ერთმანეთს აერიოს ადრული ასაკის მეორე ენის სწავლის გამო, მაშინ, როცა ბავშვი ერთ მშობლიურ ენას ვერ ეუფლება სათანადოდ (კორდოვა, ლეიანდრო, 2010). როგორც რეჰმანი განმარტავს, ნორმალურია და საფრთხეს არ უმთხვანებს კოგნიტური განვითარებისთვის, თუ 4 წლის ასაკში ბავშვს ენები ერთმანეთს ერევა, განსაკუთრებით ეს ხდება მაშინ, როდესაც რომელიმე ენაში ბავშვი გრზნობს სიტყვების ნაკლებობას ნააზრვის გადმოსაცემად და ის მეორე ენიდან სწავლის ობიექტად იქცევა ერთეულ ენის (კორდოვა, ლეიანდრო, 2010). თუმცა, ეს არ ნიშნავს ენების არევის, უბრალოდ, ხდება დროებით სხვადასხვა ენიდან სიტყვების ცანაცვლება, რომლებიც დროთა განმავლობაში გამოსწორდება: როცა მიგნებს ბავშვი სასწავლებელის სიტყვების შესაბამის სიტყვას ან ფრაზას.

მეცნიერთა ის ნაწილი, რომელიც არ უწერს მხარს მეორე ენის სწავლას ადრეულ ასაკში, განმარტავს, რომ მეორე ენის პარალელური რეჟიმის სწავლება აწერს ხეხვებს ბავშვის კოგნიტურ განვითარებას და ხელს უწყობს მსობლიური ენის მარალი კომპეტენციის მიწვევას. მაგალითად, უმცირესობის ბავშვისთვის მეორე ენის სწავლება ადრეულ ასაკში შესაძლოა განხილული იყოს როგორც დადებითი, ისე უარყოფითი მოვლენა, რადგან უმცირესობისთვის მეორე ენის სწავლა ადრეულ ასაკში იწვევს გარკვეულ სეფერებებს და სედეგი არის ხანგრძლივი პერსპექტივა (კორდოვა, ლეიანდრო, 2010). მათი ასაკის ტანატოლები, რომლებიც მოლოდინსობლიური ენაზე სწავლობენ, გარკვეული პერიოდის განმავლობაში უწერს სწავლას აკადემიურ წამებებს არწვევენ სკოლაში, ტუმცა ბილინგვალ ბავშვისთვის ბილინგვიზმის დადებითი სედეგი დება ზრდასრულობის ასაკში, როცა ისინი, მათი მონოლინგვალ ტანატოლის განსხვავებით, ფლობენ კოგნიტურ ტუ კომუნიკაციურ უპირატესობებს.

ადრეულ ასაკში მერე ენის სწავლისთვის აუცილებელია დამატებითი მეცადინეობა, დრო და ენერჯია, რაც ხსირ სემტხვევაში რტული და მოსაბეზრებელი პროცესია, განსაკუთრებით ადრეულ ეტაპზე, როცა რტულია ბავშვის აუხსნა, მისთვის რამდენად მნიშვნელოვანია ორი ენის ცოდნა, მასინ, როცა ამ ასაკში ბავშვი ფიზიკურად აჭიურია და მისი ბუნებრივი მოტხოვნები ება ტამაში და მეთი ტავისუფალი დროის გატარება ტანატოლებთან.

პრატიკიდან გამომდინარე, არის სემტხვევები, როცა ორი ენის პარალელური სწავლის სემტხვევაში ბავშვები მეორე ენაში წერს არწვევენ სასურველ წამებებს და ამის გამო იტრგუნებიან, იმის ნაცვლად, რომ საუბრის პროცესში დასვებულები სეცდომები გამოასვონ, უყალიბებატ გარკვეული კომპლექსი და ცდილობენ ტავი აარიდონ კომუნიკაციას სეცდომების დასვების სისიტ. ეს პრობლემა განსაკუთრებით ტავი ცენს ხოლმე ადრეულ ასაკში. ტუმცა, არწინსული მეტად ინდივიდუალურია, რომლის დაზღვევა მსობლებმა და მასწავლებლებმა უნდა უზრუნველყონ სკოლაში ამდელი არზრდის დაწვევებულებასიან სემდგომ - უკვე სკოლის დაწყებითი საწვეურზე.

მეცხრამეტე საუკუნის ფსიკოლოგი და მკვლევარი ლევიგოდსკი მიიწვედა, რომ ადრეულ ასაკში ენის სწავლება არ არის გამართლებული, რადგან „აზროვნების ერთი, წამოყალიბებული ფორმის სეცვლა აწვევს წამოყალიბებული მეორე ფორმის, აწვევს ფსიკიკურ წმედაბის იკ, სადაც ის ისედაც მწერია“ (<http://vigotski.blogspot.com/>)

ტუმცა, ბილინგვისტთა არც ტუმცირე ნაწილი არ იზიარებს აკწინსულ ფაქტს, და განმარტავს, რომ ე.წ. „მნემოტიკა“ ანუ დამახსოვრების უნარი ადრეულ ასაკში უწერს განვითარებულ აკვს ბავშვს (ბისტა, 2011); გარდა ამისა, ენების ცოდნა დრეს უკვე გარდაუვალი ობას წამოდაგენს და სეუზღებელია ამ აუცილებლობის განტავის დაწვევა.

meore enis swavl ebis Taviseburebani da kritikul i periodis hipoTeza

kritikul i periodis hipoTeza (Critical Period Hypothesis CPH), igive „sensi tiurobis periodi“ (the sensitive period) ukavSirdeba meore enis swavl as da mis Taviseburebebs adreul asakSi.

es sakiTxi, gansakuTrebiT bol o periodSi, wamoadgens debatebisa da ganxil vis sagans l ingvistebisa da meore enis aTvisebis sakiTxTa mkvl evrebs Soris. sakiTxi aqtual uria imdenad, ramdenadac, gansakuTrebiT bol o periodSi, msoflios umetes qveyanaSi aris meore enis swavl a/swavl ebis bumi. statiis es nawili daeTmoba kritikul i periodis hipoTezaze saubars meore enis aTvisebis konteqstSi.

„kritikul i periodis hipoTeza“ (Critical Period Hypothesis CPH) / „sensi tiurobis periodi“ (the sensitive period), aris bavSvis asakobrivi ganvitarabis garkveuli etapi, romel Sic moiazreben swavl ebis procesSi asakobrivi Taviseburebebis wamyvan rols. swored aRniSnuli hipoTezis Tanaxmad, „es aris periodi, rodesac bavSvi, mizanimarTuli swavl ebis gareSe, bunebriv pirobebSi, advil ad, swrafad da srul yofil ad eufl eba enas“ (riCardsi, Smidti, 2002). `sensi tiurobis periodi~ moicavs daaxl oebiT dabadebidan mowiful obamde periods, rodesac bavSvi gacil ebiT aqturad da swrafad eufl eba enas vidre post-pubertul

(Post-puberty) periodSi (frimani da l ongi, 2008 ix: bista,K2011). amavdroul ad, asakobrivi Taviseburebebtan erTad, sagul isxmoa l aitbounisa da standas (l aitbouni da standas, 2008 ix: bista 2011) mosazrebebi, romel Ta mixedviT, garda asakisa, meore enis Taviseburebani, Semsrawl el is gonebrivi potencial i da mis ingvl iv arsebul i garemo (rogoricaa skol a, oj axi, sazogadoeba da sxva mraval i faqtori) qmnis erTobliobas, roml is ugul ebel yofa SeuZl ebel ia meore enis swavl a/swavl ebis procesis kvl evisas. mecnierta ganmartebiT, „kritikul i periodis hipoTezis“ mixedviT adreul asakSi enis Semsrawl el ebs aqvT meti metal ingvisturi upirate-soba enis zrdasrul Semsrawl el ebTan SedarebiT, aseve, maTi metyvel eba xSir SemTxvevaSi gamoirCeva sintaqsuru da gramatikul i Tval sazrisiT gamarTul obiTa da daxvewil obiT.

erTi mxriv, kvl ebebma `kritikul asakobrivi periodTan~ dakavSirebiT cxadyo, rom asakobrivi Taviseburebani umniSvnel ovanes rols asrul ebs rogorc pirveli enis swavl is, aseve meore enis SeTvisebis procesSi, xolo, meore mxriv ki, mkveTri zRvaris gavleba SeuZl ebel ia, radgan yvel asTvis dadgenili norma ar arsebobs: TiToeuli pirovneba xasiaTdeba individual urobiT da xSir SemTxvevaSi, asakobrivi Taviseburebebtan erTad, sagul isxmoa sxva individual uri monacemebi da garemo

ფაქტორები, რომელიც ცხოვრობს და ვითარდება ენის შესწავლის დროს.

„კრიტიკული პერიოდის ჰიპოთეზის“ არსი მდგომარეობს სწორედ იმაში, რომ ასაკი, როგორც ეფექტური სასწავლებელი, შესაძლოა გამოიყენებოდეს სწავლასთვის გამომწვევითან სწავლადობით, და არა როგორც განყენებული, სხვა ფაქტორებისგან დამოუკიდებელი მოვლენა.

მიუხედავად იმისა, რომ უმეტესილია ერთი და იმავე ასაკობრივი ჯგუფის უმრავლესობაში მეტ-ნაკლებად ერთნაირი სედეგს აჩვენებს ენის სწავლისას, სხვა ინდივიდული თავისებურებების უგულვებელყოფა შეუძლებელია, მაგალითად, ისეთი ფაქტორებისა, როგორცაა მотивაცია, გენდერი, პირველი ენის ფაქტორი, ოჯახის როლი, გარემო, რომელიც ენის შესწავლის დროს სოციალიზაციის და მისწინების.

თუმცა, არსადაც მრავალი კვლევითი განმტკიცებულია ჰიპოთეზა, რომ ახალგაზრდას გაეცნოს ენის სწავლის ტალღისთვის, ისე ნებისმიერი ახალი ინფორმაციის მიწოდება და დამუშავების კუთხით, ვიდრე ზრდასრულობისა და შემდგომ ასაკში, გარდა ბუნებრივი სწავლის იშვიათი გამოკვლევისა.

შესაძლოა, ზრდასრული ასაკის ენის სწავლის დროს მასობრივი განვითარების ოთხივე ფაქტორი, როგორცაა გრამატიკული სტრუქტურების გააზრების უნარი, სინტაქსი და მისწინების, თუმცა, უნდა აღინიშნოს მსგავსი უპირატესობის ნაშთი ენა, როგორც უნარი, ხანმოკლე სიცოცხლისუნარიანობისთვის ხასიათდება. განსხვავებული

მნიშვნელობის ასაკის ყოველი გვარი კონკრეტული ენის განვითარების დროს ნაშთი ენისგან, რომელიც დროთა განმავლობაში ბუნებრივ გზად ენის იმეორება.

მკვლევართა შორის არ არსებობს ერთნაირი მდგომარეობის ასაკობრივი თავისებურებების განხილვისას მეორე ენის სწავლების კონკრეტული რადიკალიზაცია, რომელიც საკითხის ირგვლივ არსებული ჰიპოთეზების განმტკიცების და დადასტურების, სწავლასთვის სედეგების მათხრობისა. კერძოდ კი, კვლევების სედეგად დადასტურდა, რომ მეორე ენის სწავლისას ასაკი არა ერთნაირია, თუმცა ერთნაირი მათხრობის საფუძველი ფაქტორია, რომელიც განსაზღვრავს მეორე ენის მიწოდების უმრავლესობას.

დასკვნა

როგორც აღვნიშნეთ კვლევაში, დაკვირვება და ექსპერიმენტი ადასტურებს, უპირატესობები ადრეულ ასაკის ნაშთი ენის გაეცნოს ენის სწავლისთვის. *კომუნიკაციური* უპირატესობები, რომელიც ბავშვის ადრეულ ასაკშივე ეზიარება, აქვს ახალი ურთიერთობების ფართო ასპარეზი; ასევე, დავისა და განხილვის საგანს აჩვენებს უმრავლესობის *კარიერული* უნარის შესაძლოა ენის სწავლის ადრეულ ასაკში, *კოგნიტური* განვითარება, რომელიც სედეგია ადრეული ბილინგვიზმისა, გზის უნარის მოზარდს უმრავლესობის ცხოვრებისაკენ. *პროვნილი თავისუფლება*, *თავდაჯერებულიობა*, *თვითრწმენა* არის ის თავისებური, რომელიც

გამოყენებული ლიტერატურა

- Abello-Contesse Ch.2008 - “Age and the critical period hypotheses”- Abello-Contesse Ch, 2008,. ELT journal
- Bista, 2011 - Bista K.K 2011 - “Age as an Affective factor in Second Language Acquisition” (Troy University) - http://astate.academia.edu/KrishnaBista/Papers/129491/Age_as_an_Affective_Factor_in_Second_Language_Acquisition
- vigodski 1928- vigodski 1928 – “ბავშვის კულტურული განვითარების პრობლემა”; <http://vigotski.blogspot.com/>; http://astate.academia.edu/KrishnaBista/Papers/129491/Age_as_an_Affective_Factor_in_Second_Language_Acquisition
- Cordova 2010 - Cordova C, Alejandro W, Menjivar G, Lisseth Y, Garmendez M, Miguel E, 2010 - Advantages and disadvantages learning English as a foreign language to become bilingual. (Graduation work at University of El Salvador) 2010
- Richards, J., & Schmidt, R. (2002). Longman dictionary of language teaching & applied Linguistics (3rd ed.). NY: Pearson Education.
- Hohnstone R. 2002 - “Addressing "the age factors: some implications for languages policy” , University of Stirling, Scotland. 2002. <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/JohnstoneEN.pdf>

Irine Shubitidze

*Center for Civil Integration and
Inter-Ethnic Relations*

Age factors during the non native language acquisition

The article dedicates to present the importance of the age factors in the process of acquisition in general, and particularly in the second language learning process. The paper presents as a considerable factor to study mother tongue properly as well as for the second language acquisition. In the article an attempt is made to study and analyze the age related researches on the basis of critical period hypothesis and other relevant variable. The article suggests several other significant circumstance that is inseparable from the age factor for second language learners. The key question of the subject is how age affects second language acquisition and do people of the same age group possess the same learning characteristics and abilities. It is generally believed that better outcomes during the second language acquisition is associated with the age of the learner, that means to select an optimal period for language acquisition. The article presents the evidence-based factors to support early-learners as well as criticism of the hypothesis. It is fundamental to cite how age factors work or function on second language acquisition, that affects on children either positively or negatively during the learning process